

ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ БОЙЧУК
(30.06.1950 – 20.06.2024)

20 червня 2024 року на 74 році життя перестало битися серце академіка НАН України Олександра Андрійовича Бойчука — видатного математика в галузі диференціальних рівнянь, головного редактора журналу “Нелінійні коливання”.

Олександр Андрійович Бойчук народився 30 червня 1950 р. в місті Кіровоград (нині — Кропивницький). У 1972 р. після закінчення механіко-математичного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка працював у Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР, а в 1974 р. став аспірантом Інституту математики АН УРСР, в якому під керівництвом академіка Ю. О. Митропольського в 1978 р. захистив кандидатську дисертацію. Протягом 1978–1993 рр. О. А. Бойчук завідував лабораторією крайових задач у Інституті геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України, а з 1994 р. перейшов працювати до Інституту математики НАН України, де очолив лабораторію крайових задач теорії диференціальних рівнянь. У 1992 р. захистив докторську дисертацію, науковим

консультантом якої був академік А. М. Самоїленко. З 2021 р. очолював відділ диференціальних рівнянь і теорії коливань. Професор (1997), член-кореспондент НАН України (2012), академік НАН України (2024).

О. А. Бойчук зробив значний внесок у розвиток теорії крайових задач із нормально-розв’язним оператором у лінійній частині. Вперше визначив умови розв’язності широкого класу лінійних і нелінійних крайових задач для звичайних диференціальних, різницевих і функціонально-диференціальних рівнянь, сингулярно збурених та імпульсних рівнянь. Характерною особливістю таких задач є те, що в них кількість крайових умов не збігається з кількістю невідомих, тобто вчений розглянув найскладніші й недостатньо досліджені недовизначені й перевизначені задачі. З використанням апарату узагальнено-обернених операторів визначив умови розв’язності нормально розв’язних крайових задач у банахових просторах, одержав умови існування, біфуркації та розгалуження розв’язків, запропонував алгоритми їхньої побудови. Знайшов критерії існування обмежених на всій осі розв’язків лінійних і нелінійних систем диференціальних і різницевих рівнянь у припущенні експоненціальної дихотомії лінеаризованої однорідної системи на півосях, запропонував алгоритми їхньої побудови.

Олександр Андрійович — автор понад 180 наукових робіт, серед яких 7 монографій.

Упродовж багатьох років О. А. Бойчук за сумісництвом викладав на кафедрі інтегральних і диференціальних рівнянь механіко-математичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедрі математичного аналізу й прикладної математики Університету міста Жиліна (Словаччина). Під його науковим керівництвом захищено 4 докторські й 12 кандидатських дисертацій в Україні, а також PhD дисертації у Словаччині й Казахстані. О. А. Бойчук — автор 3 підручників із теорії крайових задач (Україна, Словаччина, Польща).

Багато часу Олександр Андрійович присвятив науково-організаційній роботі. У 2021 р. виконував обов’язки директора Інституту математики НАН України. Був головою спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій Інституту математики НАН України, головним редактором журналу “Нелінійні коливання”, членом редколегій “Українського математичного журналу”, “Journal of Mathematical Sciences” і “Буковинського математичного журналу”.

Наукові досягнення О. А. Бойчука відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки (2008) і численними нагородами НАН України, зокрема преміями імені Ю. О. Митропольського (2013) та імені М. Г. Крейна (2020).

Олександр Андрійович Бойчук назавжди залишиться у пам’яті всіх, хто його знав, як видатний учений і педагог, прекрасна й чуйна людина.

Редколегія журналу “Нелінійні коливання”